

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/82894,Siemaszko-Wincenty.html>
2022-10-05, 15:08

Siemaszko Wincenty

Siemaszko Wincenty (5 IV 1887, Wilno – 20 VI 1943, Warszawa), mykolog i fitopatolog, badacz grzybów Kaukazu i odkrywca wielu nowych gatunków, autor pionierskich prac z pogranicza mykologii i entomologii. Syn Karola i Tekli z Piotrowskich.

Absolwent (1906) gimnazjum humanistycznego w Wilnie, studia przyrodnicze rozpoczął na uniwersytecie w Moskwie. Po roku jednak przeniósł się do Petersburga, gdzie w tamtejszym uniwersytecie w 1913 ukończył studia w sekcji biologicznej wydziału matematyczno-fizycznego. Jako student odbył w 1911 praktykę mykologiczną w Doświadczalnej Stacji Entomologicznej Wszechrosyjskiego Związku Cukrowników w Smile w guberni kijowskiej pod opieką Józefa Trzebińskiego i L. Garbowskiego, kierujących tam wówczas kolejno Działem Mykologicznym Stacji, oraz praktykę w Inst. Mykologiczno-Fitopatologicznym w Petersburgu pod kierunkiem A. Jaczewskiego. W 1913–21 pełnił obowiązki kierownika pracowni mykologiczno-fitopatologicznej Stacji Doświadczalnej Rolniczo-Sadowniczej w Suchumi na czarnomorskich podnóżach Kaukazu. Po powrocie do Polski został mianowany w XI 1921, jako zastępca profesora, kierownikiem Zakładu Fitopatologii SGGW w Warszawie, i kierował nim do wybuchu II wojny światowej. W 1924 uzyskał na UJ w Krakowie doktorat i habilitację z fitopatologii, w tym samym roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1936 – zwyczajnym.

Najbardziej twórczym okresem w działalności naukowej S. był ośmioletni pobyt na Kaukazie. Jako pierwszy badał tam intensywnie grzyby zasiedlające bogatą w gatunki roślinność tych terenów. W dwóch pracach, *Fungi caucasici... I, II* (1918, 1923) oraz w obszernej rozprawie *Badania mykologiczne w górach Kaukazu* (1923) wymienił 500 gatunków grzybów (w większości pasożytujących na roślinach), w tym 84 nowych

gatunków. Scharakteryzował występowanie tych organizmów w trzech strefach klimatycznych badanych gór, w strefie podzwrotnikowej stwierdził niezwykłą obfitość grzybów z rodziny *Capnodiaceae*. Opublikował także kilka artykułów o powodowanych przez grzyby chorobach najważniejszych roślin uprawnych tych terenów. Tę problematykę kontynuował po objęciu katedry fitopatologii w SGGW. Był autorem monograficznych opracowań kilku ważnych chorób roślin uprawnych powodowanych przez grzyby pasożytnicze. Był pierwszym naszym mykologiem, który zwrócił uwagę na bogactwo grzybów mikroskopijnych Puszczy Białowieskiej. W pionierskiej pracy *Zespoły grzybów towarzyszących kornikom polskim* (1939) stwierdził zespołowy charakter grzybów stale obecnych w chodnikach korników i na ich odchodach, obserwował zmiany w mykoflorze podkorowej drzew żywych i obumierających lub ściętych i jej udział w pierwszych etapach rozkładu drewna, oraz opisał cztery nowe dla nauki gatunki grzybów, wśród nich workowca *Ophiostoma polonicum*, który później – w latach 80. XX w. – okazał się odpowiedzialny za zamieranie świerka w Skandynawii. Wraz z żoną, Janiną z Woronieckich, opublikował trzy prace (1928, 1932, 1934) poświęcone pasożytom owadów, grzybom z rzędu *Laboulbeniales*, które dotąd są cytowane przez specjalistów jako klasyczne pozycje z wczesnego etapu poznania tych organizmów. W 1939 był jedynym Polakiem wśród członków Mycological Society of America.

PSB (B. Hryniewiecki); SBP (J. Mowszowicz); Śródka.

B. Hryniewiecki: *Wincenty Siemaszko (1887–1943), wspomnienie pośmiertne*, „Acta Societatis Botanicorum Poloniae” 1947, Vol. 18; J. Kochman: *Wincenty Siemaszko 1887–1943*, [w:] *Twórcy polskiej fitopatologii*, Poznań 1978; *Księga pamiątkowa SGGW 1906–1956*, Warszawa 1958, t. 1; „Rocznik TNW” 1932, R. 25.

Tomasz Majewski